

Det femte år

Årsberetning 2009

Indledning

De seneste års beretninger har alle startet med sætningen “År XXXX har været et hektisk år” og endnu engang er dette tilfældet. Projekterne har stået i kø for at blive realiseret og personalet har endnu engang formået at yde langt mere end, hvad man har kunne forvente.

Men det er specielt tre ting, der har kendetegnet 2009:

- Dels oplevede arbejdspladsen sin første opsigelse og derved ansættelse af nyt fast personale. Marianne Mark, som havde været med lige fra starten og været involveret fra da vi formulerede visioner og mål og indrettede kontoret, valgte at søge nyt arbejde midt på året. Vi stod derfor pludselig i en, for os, uvant situation; at skulle ansætte nyt personale. Vi valgte at tage de positive briller på og se mulighederne i “noget nyt blod”. Felix Becker blev ansat som ny Miljø og Naturvejleder i november og er i fuld gang med både at videreføre det gode arbejde, som Marianne havde startet, men også at genopfinde arbejdet i hans eget billede. For os andre har det været skønt at blive udfordret på vores vanetænkning og tvunget til at se verden med nye og anderledes briller.
- 2009 blev året, hvor vi for alvor satte vores ‘mærke’ på Sydhavnstippen. Vi åbnede en Klima-mini-Naturskole på Sydhavnstippen, vi satte 100 får på græs og vi var medvirkende til, at politikerne i Københavns Kommune ændrede Sydhavnstippen status fra fremtidigt bebyggelsesområde til offentligt rekreativt område. En kæmpe sejr for os og vores samarbejdspartnere.
- Det blev også året, hvor økonomi for første gang blev et problem for MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn. Efter i flere år at have tæret på overskud fra centrets første år til at betale stigende priser på administrative udgifter, blev 2009 året, hvor de første diskussioner i bestyrelsen blev sat i gang om vores fremtidige økonomi og første år, hvor medarbejderstaben i centret oplevede at skulle fravælge gode projekter af økonomiske årsager. 2009 sluttede med et overskud, men det mindste i centrets historie. Det betyder, at der ikke længere er andre muligheder end at spare hvor der spares kan: På aktiviteter og/eller ansættelser. Så 2010 indvarsles med røde faresignaler og generelle nedskæringer på alle fronter. Det er ærgerligt, for behovet og efterspørgslen efter MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavns ekspertise er til stede og påkrævet.

2009 i korte træk

- Vesterbro Klimaplan - vores bidrag til et CO2 neutralt København.
- Grøn Audiowalk blev lanceret som Københavns første bæredygtige lydvandring.
- Genbrugsjulepynt er ikke længere noget vi skal forklare på bydelens skoler, men er nu et kendt begreb.
- Træbeplantning med børn er en fantastisk øvelse. Ikke mindst for kommunens gartnere.
- 220 butikker på Vesterbro/Sydhavn fik en blomst på deres disk og en invitation til at være med i Klima+.
- 100 får bekæmper sommeren igennem de giftige kæmpebjørneklo på Sydhavnstippen.
- Tippen Fårelaug tilser fårene igennem hele sommeren.
- Sydhavnstippen fik rekreativ status.
- Og blev udstyret med en klimanaturskole, i samarbejde med Københavns Kommune.
- Det grønne partnerskab "Tippen Syder", syder af gode ideer og aktiviteter.
- Vesterbro Naturværksted fortsatte med at undervise børn i miljø og natur.
- Og Naturværkstedet benyttes flittigt af andre grupper og organisationer.
- Naturværkstedets udearealer blev igen i år forbedret.
- Igen i år blandede vi os i både dette og hint. Altid med god grund og på et professionelt plan.

KLIMA

Vesterbro Klimaplan

Som med- og modspil til Københavns Kommunes Klimaplan besluttede vi at udarbejde en lokal klimaplan. Vi ønskede at anvise handlemuligheder for 90% reduktion i bydelens CO2-emission og hvorledes dette kunne lade sig gøre.

Vi hyrede arkitekt Sirous Khosravi til arbejdet og trods modstand fra samtlige forsyningselskaber, lykkedes det ham at beregne sig frem til betydelige

CO2-reducerende metoder i bydelen.

Personalet i Miljøpunkt Vesterbro/Sydhavn modtog udregningerne og

forfattede på den baggrund Vesterbro Klimaplan, som i dag er tilgængelig i tre udgaver: Vesterbro Klimaplan - baggrundsrapport, der indeholder udregningerne og tekniske gennemgange af bydelen: Samt Vesterbro Klimaplan - kort udgave & Vesterbro Climateplan - Short Version.

Planen er og vil blive distribueret i bydelen, til forvaltningerne og til politikerne i København, som et positivt input til den 'store plan'.

Og den har vist sig at været et meget vigtigt input i diskussionerne omkring Bydelsplanen for Vesterbro, hvorfor Klimaplanen også er støttet finansielt af Lokaludvalget.

Vesterbro Klimaplan var et stort arbejde og under processen måtte vi indhente megen ny viden for at løse opgaven samt støtte os til både Sirous og vores faglige baggrundgruppe.

Status

Resultatet er dog blevet både spændende, indholdsrigt og vedkommende og interessen for klimaplanen har også vist værdien i det store arbejde.

Vesterbro Klimaplan har fået stor betydning ifm. bydelsplanen og anvendes i dag som inspiration til fremtidige beslutninger på klimaområdet.

Klimaplanen har ligeledes betydet, at MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn, i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg er begyndt at arbejde specifikt med klimareoveringer i boligmassen.

Klimaforum09 - Vesterbro INFO POINT

Efter aftale med Klimaforum 09's sekretariat besluttede vi at medvirke i afviklingen af forummet ved at etablere "Vesterbro INFO POINT", som skulle fungere som informations-central for de mange besøgende i vores bydel under foraet. Vi ansatte en projektmedarbejder, som brugte tre måneder på at organisere informations-stedet, men følgegruppen besluttede at skrinlægge projektet umiddelbart inden afviklingen, fordi vi stadig ikke havde fundet en passende placering af det.

Vi organiserede derudover, i samarbejde med de andre 7 miljøpunkter, en udflugtsservice til Københavns bæredygtige projekter, via en stand i DGI-byen hvor forummet blev afholdt. De besøgende havde hver dag mulighed for, sammen med en lokal guide, at besøge udvalgte projekter, som miljøpunkter er involveret i. Der blev udbudt ca. 50 ture, samt en grøn audiowalk på Vesterbro (se nedenfor).

Status

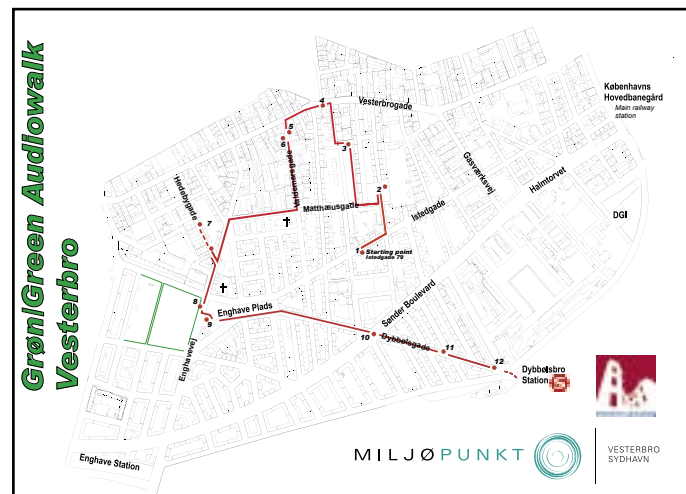
Det var ærgerligt, at INFO POINT ikke blev realiseret, men det var en rigtig beslutning at nedlægge projektet, som var meget afhængig af en rigtig placering i bydelen.

Udflugtsservicen gav en mulighed for at skabe kontakter til de besøgende på Klimaforum09 samt deltage i spændende debatter

under foraet, men turene blev sjældent gennemført grundet manglende tilslutning. Vi må konkludere, at turene var gode, interessante og passende til målgruppen men, at programmet, som deltagerne deltog i, ikke levede dem tid og overskud til også at deltage i vores arrangementer. De ture, der var størst tilslutning til, blev arrangeret direkte med de enkelte miljøpunkter eller indgik i den overordnede markedsføring af aktiviteter i København under forummet.

Grøn/Green Audiowalk

Under Klimaforum 09 lancerede vi den grønne audiowalk, som er en selvguidet rundtur på Vesterbro. Med en mp3-afspiller og et kort er det muligt at lave sin egen guidede rundtur til det grønne og bæredygtige Vesterbro. Turen tager ca. 5 kvarter og fører den gående rundt i hele bydelen til udvalgte projekter. Turen er forfattet af journalist Laurits Baad Holt og soundtracket, som både findes på dansk og engelsk, er indtalt af skuespiller Gordon Kennedy.

Den grønne audiowalk blev lanceret under Klimaforum09, hvor der var stor interesse for den. Den kan downloades fra vores hjemmeside og vil i foråret 2010 indgå i Bymuseets samling af audiowalks på Vesterbro.

Status

Den Grønne audiowalk er et eksempel på et projekt, som ikke er omtalt i årsplan 2009. Det var en ide, som opstod i året der gik og en ide, som Vesterbro Lokaludvalg straks vedtog at medfinansiere. Det er stadig for tidligt at sige noget om, hvorvidt det er en succes. Udlånsraten under foråret var tilfredsstillende og siden lanceringen (2½ måned) har det tilhørende kort været downloadet 70 gange. De tilbagemeldinger vi indtil videre har modtaget er positive og vores egen fornemmelse for projektet er positivt, idet vi formår at dække et behov, som vi ellers ikke altid ville kunne dække, grundet mangel på arbejdskraft til at forestå rundvisninger. Audiowalken har dog ikke, og må heller ikke, erstatte de personlige rundvisninger fuldt ud.

LIFE+

Sammen med Center for Miljø og de andre miljøpunkter afsendte vi i 2008 en ansøgning vedr. et større LIFE+ projekt i EU-regi. I sommeren 2009 fik vi afslag fra kommissionen og der påbegyndte derefter diskussioner om det formåltjenlige i at prøve igen, med et andet projekt.

Et positivt svar på en ny ansøgning ville betyde øgede finansielle midler, men også øgede udgifter, da tildelinger sker på et 1:1 grundlag. Da ledelsen i MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn ikke mente at kunne finde midler til medfinansiering, var det vores indstilling, at der ikke skulle afsendes ny ansøgning.

Status

Arbejdet med ansøgningen var besværligt og bureaukratisk og samtidig præget af meget dårlig kommunikation mellem projektets tovholdere og miljøpunkterne. Den dårlige kommunikation betød bl.a. at bestyrelserne ikke følte sig ordentlig informerede og der var

derfor opbakning til den daglige ledelses udmelding om ikke at engagere sig i en ny ansøgning. Bestyrelsen og den daglige leder udtrykte samtidig skepsis over at involvere sig i EU ansøgninger i fremtiden, da det ikke skønnes af miljøpunkt organisationerne er gearede til at imødegå de formelle krav der stilles ifm. sådanne.

Vesterbro Trafik og Byrumsgruppe

Arbejdet med den frivillige arbejdsgruppe fortsætter og er stadig Vesterbros vigtigste spiller i debatten vedr. trafik og byrum.

Arbejdsgruppen har slået sig sammen med Vesterbro Lokaludvalgs udvalg for Teknik og Miljø og afholder alle møder sammen med dette udvalg. Det betyder, at gruppen har større mulighed for indflydelse samt flere personer, der kan påtage sig opgaver. Det betyder også, at det relativt store arbejde, som MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn påtager sig på dette felt ikke er synligt. Høringssvar, diskussioner, indstillinger, workshops etc gennemføres i dette forum og gennemføres oftest med Lokaludvalget som afsender.

Status

Vi vurderer fortsat arbejdet i gruppen som betydningsfuldt for bydelen, selvom vi også ofte oplever, at gruppens indstillinger siddes overhørigt.

Ikke desto mindre er det et arbejde, som vi vil fortsætte, idet det er bydelens eneste forum for frivilligt engagement i de to sagsområder, som vurderes som af vital betydning for bydelens udvikling. Vi savner grønne friarealer og trafikken er et af de største problemer i bydelen - både mht støj, sikkerhed og forurening.

Carlsberg-området

2009 bød på meget arbejde mht at påvirke beslutningstagere ifm. den kommende nye bydel på Carlsbergs arealer. Vi deltog i åbne borgermøder, vi skrev høringssvar om både eksisterende bygningers status,

trafikplanlægningen, de påtænkte højhuse, de forsvundne intentioner om CO2-neutralitet og om den lidt for lidt grønne planlægning. Bla. arrangerede vi en inspirationstur for byplanlæggerne og arkitekterne, for at klæde dem "grønt" på.

Men 2009 var også året, hvor vi måtte indse, at vores indflydelse på processen var og bliver marginal. Finanskrisen kom væltende og fik stor betydning for Carlsberg, hvilket fik de fine intentioner til at vige for økonomiske krav. Det blev derfor også året, hvor vi opgav at få reel indflydelse på de overordnede intentioner, men valgte fremover udelukkende at fokusere på de kommende trafikale problemer for bydelen.

Status

Carlsberg er et godt eksempel på, hvor grænsen går for et Miljøpunkts indflydelse. Så længe vi har samme dagsorden, som dem vi arbejder sammen med, kan vi påvirke processen og beslutningerne, men vores manglende pondus viser sig med al tydelighed, når omstændighederne pludselig ændrer sig og fx. økonomiske hensyn bliver mere væsentlige. I den henseende må vi trække følehornene til os og indse, at vi er en meget lille fisk.

Vi fortsætter dog arbejdet med at påvirke tilblivelsen af den nye bydel. Vi har dog valgt at fokusere på de trafikale følgevirkninger af et så stort projekt, idet vi vurderer den trafikale belastning på Vesterbro til at blive et meget stort problem.

Genbrugsjulepynt

Projektet, som blev startet i 2008, er blevet en fast tradition på skolerne på Vesterbro og blev i 2009 udbygget til også at være et tema i Vesterbro Naturværksted.

Igennem oplysningsarbejde og personlige kontakter på skolerne er samtlige skoler med i det netværk, som producerer deres julepynt af genbrugsmaterialer. Forud for de traditionsrige 'klippe-klistre' dage på

skolerne indsamler børnene affald, som på dagen omdannes til julepynt. Julepyntet bruges til udsmykning af skolerne, tages med hjem og anvendes til den fælles pyntning af et juletræ på en udvalgt borgmesters kontor - i år på Bo Asmus Kjeldgaards kontor.

Temaet i december måned i Naturværkstedet var ligeledes genbrugsjulepynt, så også daginstitutionerne var med i år og traditionen breder sig langsomt til mange andre netværk.

Baggrunden for det hele er en ihærdig indsats fra medarbejdene i MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavns side og en utrolig iverigdom herfra ... alt sammen eksemplificeret i et inspirationskatalog, som uddeles til alle medvirkende, samt forefindes på vores hjemmeside.

Status

Det er et dejlig projekt. Børnene er glade, forældrene er glade, lærerne er glade og borgmesteren er glad. Det er et såkaldt lille projekt, men følgevirkningerne er umulige at forudse. Den bagvedliggende motivation for projektet er at give børnene en fornemmelse for, at affald ikke nødvendigvis er affald, men kan opfattes som en ressource. Det virker, men det er umuligt at sige, hvilken betydning det får, når de vokser op som købedygtige forbrugere.

Udlåns Ladcykler

Vores tre ladcykler udlånes stadig løbende. For beboere på Vesterbro og i Sydhavnen er det gratis at benytte vores cykler. På den måde giver vi mulighed for at afprøve, hvordan det er at køre på ladcykel og vi tilbyder folk et alternativ til varetransport i bil.

Status

Vores tre ladcykler har været udlånt 83% af årets dage, hvilket er over vores eget succeskriterium.

Med tilbuddet aflaster vi vejnettet og vi giver folk mulighed for at transportere sig selv og varer på en miljørigtig måde.

Uden at kunne sætte tal på, har vi også formindsket CO₂-udledningen, idet vi formoder, at folk, hvis de ikke kunne bruge vores cykler, ville have benyttet sig af biltransport i mange tilfælde.

Børnenes Klimaskov

Som udløber af det landsdækkende projekt Børnenes Klimaskov, indledte vi et tæt samarbejde med Københavns Kommunes Center for Park og Natur (CPN) mhp. tilplantning af åben arealer med træer og buske.

Vi stod for researchen mht. hvor der kunne plantes samt kontakten til lokale daginstitutioner og skoler og CPN stod for den endelige udvælgelse samt tilvejebringelse af materialer og mandskab.

I løbet af 2009 stod vi således for 5 planteaktioner. Der blev plantet minikirsebærtræer og løn på et græsasareal ud for Sydhavn station, 4 tempeltræer i Skydebanehaven og 18 popler på et areal over for Fisketorvet indkøbscenter.

Derudover organiserede vi også to planteaktioner i eget regi: Plantning af Hasselbuske og pil på Sydhavnstippen og æbletræer i Klub Eskild.

De gode erfaringer med samarbejdet med CPN har bevirket, at vi har aftalt at fortsætte samarbejdet, hvilket betyder, at vi fortsætter med at foreslå plantningssteder og, at CPN henvender sig til os, før planlagte plantninger. Vi står i den sammenhæng for at skaffe kontakten til en daginstitution eller skoleklasse, som vil medvirke i plantningen.

Status

At plante med børn er en fantastisk oplevelse og når vi så får opringninger selvsamme aften fra forældre og ansatte i CPN om, hvor godt et projekt det har været, giver det os lyst til at intensivere arrangementerne.

At vi også får givet børnene jord under neglene og mulighed for at diskutere nødvendigheden af træer og buske med dem, er endnu en årsag til, at denne slags projekter vil blive opprioriteret i MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn i fremtiden.

De børn, der har sat et poppeltræ i en kedelig græsplane over for Fisketorvet, vil i mange år fremover kunne se det gro og trives og hver gang de kommer forbi pege på det og sige: Det har jeg plantet.

Klima-event (TMF-dag)

I stedet for en klimafestival, var det, fra kommunal side, besluttet at der skulle arrangeres en klima-event-dag i samarbejde med og vha. ansatte fra TMF. På Vesterbro/Sydhavn besluttede vi at gå ind i arbejdet med promovningen af Københavns Kommunes Klima+ koncept.

KLIMA+

Vi arrangerede en dag, hvor 40 ansatte i TMF havde til opgave at informere om og herved butikker til Klima+. De 40 TMF-ansatte besøgte ca. 220 butikker i løbet af dagen og fik overvældende mange interesse-tilkendegivelser fra butiksejerne.

I løbet af de næste fire måneder kontaktede vi derefter hver enkelt butik for at effektuere deres indmelding i netværket og tilbyde dem service-ydelser herfra.

Arbejdet med Klima+ konceptet viste sig desværre ikke at være uden problemer, idet der simpelthen var blevet lovet for meget. Erfaringen fra projektet har lært os ikke at indgå i samarbejdsprojekter med vores navn, uden at have sikkerhed for, at vores partnere kan leve op til krav og forventninger.

Status

Ikke desto mindre var det en god dag og et godt projekt. Vi fik promoveret os i 220 butikker i vores lokalområde, vi fik indledt et tæt samarbejde med klima+ og vi havde en rigtig skøn dag sammen med de 40 TMF'ere. Klima-eventen og opfølgningen var professionelt gennemført men desværre meget arbejdskraft-afhængig. Da der ikke længere var midler til at aflønne den person der var tilknyttet projektet, var det heller ikke muligt at foretage sig yderligere.

NATUR I BYEN

Facadeplanter

I de foregående år har vi uddelt gratis facadeplanter og -gitre 2 gange om året til boligforeninger på Vesterbro og i Sydhavnen, mod at de selv plantede og passede dem. Alt sammen ud fra devisen: Når vores bydel ikke har plads til at plante horisontalt, må vi gøre det vertikalt.

Efterspørgslen efter facadeplanter er efterhånden ved at være dækket, hvorfor vi i 2009 kun uddelte i efteråret. Projektet gennemføres i

samarbejde med Opzoomerne på dansk.

Status

Vi uddelte 47 planter og 41 gitre, hvilket, i forhold til foregående år, er meget lidt. Det er ca. 75% under vores eget succeskriterium.

Sammenlagt har vi uddelt 1.102 facadeplanter siden projektets start i 2005.

Behovet er nu dækket, hvorfor vi har besluttet at uddele facadeplanter for sidste gang i foråret 2010.

Naturnetværket VSV

Bestyrelsen besluttede i 2008, at fokusere centrets arbejde under overskriften Naturnetværket, men besluttede samtidig at udskyde den egentlige realisering heraf til efter mere dybtgående diskussioner i bestyrelsen vedr. udmøntningen. Det lod sig ikke gøre at afholde et sådant bestyrelsesmøde i 2009, hvorfor realiseringen er udskudt. Der er aftalt et temabestyrelsesmøde i marts 2010, hvor Naturnetværkets fremtid skal diskuteres.

Tippen Syder

Sammen med Naturværkstedet er dette MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavns projekt-flagskip. 2009 var året, hvor tingene lykkedes ifm Sydhavnstippen. Intentionerne, som der havde været arbejdet med at realisere i mange år, blev virkeliggjorte.

Det lokale grønne partnerskab kunne d. 3 april fejre deres ihærdige arbejde med at skaffe midler til bekæmpelse af kæmpebjørneklo, ved at sætte 100 får på græs på Sydhavnstippens sydlige, og fredede, del. Fårene gik derefter resten af sommeren bag hegnet, som er betalt af By & Havn, og åd sig fede

og tykke på de mange bjørneklo-skud. Fåreflokken blev senere reduceret til 65 stk. da det ikke længere var nødvendigt at opretholde det høje græsningstryk

Fårene er ejet af Dansk Fårebrug Aps. og betalt via midler doneret af Skov og Naturstyrelsen. De vil være at finde på arealet hver sommer til og med år 2013. På det tidspunkt håber vi, at bjørnekloen er fjernet og ikke kommer igen.

Tippen Fårelaug blev etableret i 2009 og er en frivillig forening bestående af lokale beboere med interesse i fåredriften. Deres opgave er at tilse fårene dagligt og indrapportere problemet til enten grundejeren og/eller fåreejeren. Foreningen er central i driften af fåreholdet.

Men kæmpebjørnekloen trives storartet på de nordlige arealer, hvor der ikke er fårehold, så den manuelle bekæmpelse må nødvendigvis fortsætte her. I modsætning til tidligere år, hvor det udelukkende har været den lokale naturgruppe, der har stået for bekæmpelsen af de nye skud, deles arbejdet nu med grundejeren By & Havn, som deltager i bekæmpelsen af de invasive arter.

Der er, i samarbejde med Tippen Syder, lagt planer for bekæmpelsen, som både omfatter Bjørneklo, Japansk pileurt, Kanadisk Gyldenris og Hybenrose.

Samme dag, som fårene blev udsat, åbnede vi også Klima-mininaturskolen på Tippen. I samarbejde med Afd. for bæredygtig udvikling/Skoletjenesten i Københavns Kommune, fik vi specialproduceret en naturskole, til glæde for samtlige skoleklasser og daginstitutioner i København. Naturskolen er reserveret til disse primære målgruppe i hverdage ml. kl. 9 og 14. I alle de

øvrige timer kan arbejdsgrupper og øvrige med speciel interesse for Tippen anvende faciliteterne, som i årets løb blev udbygget med etableringen af et stort anvendeligt udeareal, med borde, bænke, solsejl, beplantning, bålplads osv.

Desværre oplevede vi også et betydeligt indbrud, da naturskolen blev frastjålet al udstyr til undervisning om alternativ energi. Solceller, batterier, vindmølle, converter etc blev stjålet kun en uge efter installation.

Partnerskabet har vist sig at være akkurat så vitalt for området som forventet. Det er den drivende kraft i den langsigtede udvikling af området og består af interessorganisationer, lokale arbejdsgrupper og ejere, hvilket har vist sig at være en god kombination. På trods af de modsatrettede interesser mht. områdets kommunalplan-status (se nedenfor), arbejder de forskellige kræfter konstruktivt sammen og supplerer hinanden godt mht. publikumsrelaterede aktiviteter samt fysisk arbejde i og med området.

Status

Tippen Syder har vist sig at være det partnerskab, der skulle til for at få realiseret de mange ønsker for området. Den brede repræsentation af både interesse- og arbejdsgrupper samt grundejeren er både spændende, nødvendig og konstruktiv i en sådan sammenhæng, hvor vi arbejder for at ændre nogle strukturelle forhold for et stort og lidt overset område.

På trods af modstridende ønsker for områdets fremtid, har partnerskabet alligevel formået at fremvise betydelige resultater. Årsagen hertil er, at partnerskabet ikke har fortiet denne uenighed, men arbejder åbent inden for rammerne af denne.

Vi formåede ikke at genetablere vandhullerne på Sydhavnstippen i 2009, hvilket vi havde sat som succeskriterie i årsplan 2009. Arbejdet hermed er mere kompliceret end som så og vi har derfor valgt at følge Tippen Syder's projektplan, hvor vandhullerne forventes gentableret inden år 2013. Arbejdet afventer i første omgang udarbejdelsen af en

■ egentlig plejeplan for hele Sydhavnstippen. Dette arbejde påbegyndes i 2010.

Status for Sydhavnstippen

Årets største sejr ... intet mindre.

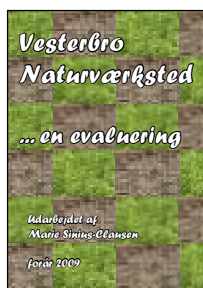
Om det er vores fortjeneste er svært at sige, men vi har været meget involveret i sagen og arbejdet ihærdigt med den på alle de niveauer, vi kender og har adgang til. I 2009 blev kommuneplan-status'en for Sydhavnstippen ændret. Indtil 2009 var Sydhavnstippen nordlige del udlagt som perspektivområde, hvilket betød, at grundejeren kunne bebygge arealet fra år 2018. Med den nye kommuneplan er området udlagt som rekreativt område ... uden ret til bebyggelse.

Status

Sydhavnstippen unikke natur er reddet og København har, også i fremtiden, et fantastisk naturområde til rådighed ... kun 15 min fra Rådhuspladsen. Tillykke til Sydhavnen, til os selv og ikke mindst: Til alle københavnere.

MILJØ OG NATURFORMIDLING

Vesterbro Naturværksted

Forrige år sluttede med, at vi blev præsenteret for den eksterne evaluering af Naturværkstedet, som vi havde fået en studerende fra KUA til at forestå. Evalueringen slår fast, uden tvivl, at Naturværkstedet er en succes på alle planer. Pædagoger, børn, institutionsledere, naboer, eksterne brugere og gæster siger enstemmigt positive ting om Naturværkstedet.

I konklusionen står der bla: "Alt tyder på, at Naturværkstedet tilbyder oplevelser for børnene centreret omkring naturen og miljøet, som der ikke umiddelbart findes et alternativ til". Og en større grund til at fortsætte arbejdet kan vi ikke finde.

I 2009 fik 1.820 børn direkte natur og miljø formidling ved at have tilmeldt en børnegruppe til et af årets seks temaer. Børnene blev fulgt af 297 pædagoger, som på den måde også blev involveret i formidlingen og lærte deraf til senere brug i deres egen dagligdag med børnene. Derudover deltog Naturværkstedet i arrangementer i naturværkstedet samt andre steder i bydelen og fik derigennem formidlet til ca. 450 børn samt til ca. 500 voksne. Udover de faste ugentlige besøgstider gennemførte vi også 3 temauger. De besøgende var fortrinsvis fra vores primære målgruppe og ikke som forventet fra fritidshjem.

Sammenlagt formidlede vi til ca. 62% flere børn i 2009 end vores eget succeskriterium fastlagde. Fra Naturværkstedet opstart har ca. 5.300 børn besøgt Naturværkstedet ifm direkte formidlingstimer.

I 2009 udgav vi nr. 3 & 4 i rækken af "Magnus & Aisha ..." pixibøgerne. Hver pixibog indeholder en fortælling om aktiviteterne i Naturværkstedet i den forgangne sæson og uddeles til samtlige børn i daginstitutioner og børnehaveklasse efter sæsonens ophør.

Vi fortsatte samarbejdet med Københavns kommunes sprogstimuleringskonsulenter og afholdt 8 forløb for deres målgruppe samt deltog i konsulenternes kulturdag i Søndermarken, hvor vores bod havde besøg af ca. 350 børn. Desværre er samarbejdet ophørt grundet manglende økonomiske midler hos sprogstimuleringskonsulenterne.

Efter mange forsøg fravalgte vi videre arbejde med at etablere en frivillig naturvejledergruppe. Det viste sig umuligt at fastholde frivillige i et længere forløb. Vi valgte derefter at lægge mere arbejde i "Åben have" konceptet, hvor vesterbroere en gang om måneden mødes i naturværkstedet til hygge og fælles arbejde samt i fastholdelse af enkelte frivillige medarbejdere. Pt. har vi således to personer tilknyttet som praktisk medhjælper. De tager sig af stedet, rydder op, fejer, klipper hæk, slår græs, luger bedene osv.

Samtidig valgte vi at arbejde målrettet med etableringen af en frivillig naturvejlednings-ordning. Et samarbejde med en lokal beboer udviklede sig i 2009 til et egentligt projekt og har nu manifesteret sig som en fast åbningstid i Naturværkstedet hver 14. dag for lokalområdets børn samt en familiesøndag om måneden. Janne står for aktiviteterne og vi står for lokaler og praktiske forhold. En win-win situation.

Faciliteterne er blevet forbedrede i året løb. Vi har etableret en havekompost samt fået en udendørs lerovn, som danner rammen om mange gode bag-selv oplevelser.

Udearealerne er ikke blevet udvidet i 2009. Der har været ført samtaler med kommunale myndigheder og der er givet et principielt grønt lys. Nu mangler vi bare at få kontakt til en designer samt få rejst pengene til projektet. Vi arbejder videre med det i 2010.

Status

En kæmpe succes ... igen. Vesterbro Naturværksted er simpelthen et godt projekt, som daginstitutioner, skoler og alle mulige andre nyder godt af. Vi tilbyder et produkt, der er nødvendigt, spændende og anvendeligt. Vi giver institutionerne mulighed for at opfylde

læreplanskrav, som de ellers ikke ville kunne og vi giver børn, der kommer fra institutioner uden udearealer mulighed for at være ude og lære om natur og miljø.

Naturvejledning på Sydhavnstippen.

En egentlig struktureret miljø- og naturvejledning er ikke påbegyndt på Sydhavnstippen endnu. Naturskolen er fortrinsvist beregnet på selvformidling via uddannede pædagoger, men der er stadig praktiske forhold, der skal etableres før disse har uhindret adgang til bookning af og oplåsning af skolen. Dette arbejde ligger ikke i vores regi.

Vi koncentrerer os fortrinsvist om formidling ifm. Tippen Syder, hvor vi har været medvirkende til gennemførelse af 2 guidede fugleture, en meget velbesøgt høstpicnic og en officiel indvielse af naturskolen, hvor vi havde besøg af ca 450 børn, mens Klaus Bondam og Bo Asmus Kjeldgaard stod for den rituelle åbning.

Bæredygtige haver i Reerslev

I foråret 2009 afleverede vi en ansøgning til Fødevarerministeriet om tilskud til en forprojekt mhp senere at ansøge om midler til etableringen af den bæredygtige have. Haven skulle bestå af en rekreativ del og en produktionsenhed, der tilsammen skulle danne en permakulturel enhed.

Fødevarerministeriet havde i mellemtiden ændret ansøgningsfrister, hvorfor vi først fik svar på ansøgningerne i jan. 2010 og dette var desværre et afslag. Projektet er derved sat på stand-by indtil videre.

ANDET

Bydelsplaner

Både Vesterbro og Kgs. Enghave skal forfatte en bydelsplan og MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn har involveret sig i tilblivelsen i det omfang vi har vurderet det tjenligt. I Sydhavnen har vi fortrinsvist arbejdet for at tilgodese bevarelsen af Sydhavnstippen samt det fortsatte arbejde med at pleje dette område på en bæredygtig måde.

På Vesterbro har vi involveret os i samtlige områder af trafik og byrumsmæssig betydning og har været medvirkende til at miljøet har fået en meget fremtrædende plads i bydelsplanen. 3 ud af fem temaer er miljøtemaer og indsatsområderne spænder bredt.

Vores vigtigste input er Vesterbro Klimaplan, som Lokaludvalget har vedtaget vil optræde som bilag til bydelsplanen. Vi har ligeledes været medvirkende til, at visionen om "Vesterbro som stedet med vindmøller" er blevet et af bydelsplanens fyrtårnsprojekter.

Status

Bydelsplanerne har været undervejs i 1½ år og været præget af en stor del offentlighed. Vi har formået at medvirke til denne offentlighed og vi har formået at sætte vores fingeraftryk på planen i den udstrækning vi havde mulighed for det og kunne tillade os det.

Vi har haft størst indflydelse på Vesterbro Bydelsplan, hvorimod vores indflydelse på Kgs. Enghave Bydelsplan har været betydelig mindre. Ikke desto mindre har miljøet fået en central rolle i begge planer, hvorfor vi, i 2010, glæder os til at fortsætte vores involvering, denne gang mht realiseringen af de mange gode tiltag der er skitseret i planerne.

Høringer, møder og workshops

Vi har medvirket i samtlige relevante høringsfaser i årets løb. I forbindelse med sager af betydning for Sydhavnen har vi været eneafsender af svarene, hvorimod der er præcedens for, at høringsfaser i Vesterbro-sammenhænge udarbejdes i samarbejde med Vesterbro Lokaludvalg.

Af de vigtigste høringsfaser kan nævnes:

- Udformning af metro-stationsforpladser
- Etableringen af en Genbrugsstation i Bådehavnsgade
- Københavns Kommuneplan 2009 (1 svar for hver bydel)
- Københavns Kommunes Klimaplan
- Lokalplanforslag vedr. Carlsberg
- Lokalplanforslag vedr. Sundevedsgadekarreen
- Lokalplanforslag vedr. Tivolis facade mod Bernstorffsgade
- Lokalplanforslag vedr. Industrien Hus
- Høringsfaser vedr. Metro-city ringen
- Rammelokalplanforslag vedr. området ved Otto Busses Vej
- Forslag om regulering af Tung Trafik

Vi har ligeledes deltaget i alle de kommunale møder og workshops, hvor vores involvering kunne have betydning.

Vi har levet op til vores eget succeskriterium og samtidig fået en lang række samarbejdspartnere til også at involvere sig.

Åben Rådgivning

Kontoret er åbent når der er bemanding, men vi har to ugentlige åbningstider, som fortrinsvist anvendes til at udlevere og modtage cykler, el-spæremålere og andet udstyr, som folk kan låne af os. Den normale rådgivning foregår i stadig stigende grad over telefonen samt via nettet.

Ikke desto mindre kører vi en meget klar politik ift besøgende, idet vores kontor har fået en slags status som et af de steder, hvor man kan blive hjulpet videre på sin vej i enten det kommunale bureaukrati eller i vesterbros jungle af organisationer: Vi har altid tid til alle. Hvad enten de kommer for at drikke en kop kaffe, få en sludder, præsentere et projekt eller en ide, så skal vi have tid. Vi lever af, at være behjælpelige og til rådighed for beboere i vores bydel og det skal ikke være os, der forhindrer en god kontakt mellem dem og os.

Vi føler selv, at vi har en rigtig god kontakt til vores bydele og at bydelenes beboere gerne kontakter os, hvis de har brug for det. Vi må dog også erkende, at det ikke er muligt, at få samme kontakt til Sydhavnen, som vi har til Vesterbro alene pga. vores beliggenhed og vores historik, men vi arbejder ihærdigt på at give Sydhavnen en væsentlig og personlig betjening.

Lokaludvalgene

Vi har et godt samarbejde med de to lokaludvalg, dels pga. oplagte samarbejdsflader og dels fordi vi har til huse i samme bygning, lige over for hinanden. Kontakten er derfor umiddelbar og uden problemer.

Igennem året har vi gennemført en række samarbejdsprojekter med Vesterbro Lokaludvalg og har opnået støtte fra Kgs. Enghave Lokaludvalg til projekter i Sydhavnen.

Vi deltager i Lokaludvalgenes arrangementer og har, i den udstrækning det er blevet efterspurgt, været aktive i planlægningen og afviklingen heraf. Grundet den hidtidige uklare situation vedr. vores beliggenhed i Valdemarsgade 4, har vi i flere omgange været på udkig efter nye egnede

lokaler. Lokaludvalgene og MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn har givet hinanden håndslag på, at vi også fremover vil dele adresse.

Status

Vi vurderer samarbejdet og forholdet til Lokaludvalgene som godt og positivt, drevet af et fælles ønske om indflydelse og forandring. Forholdet til Vesterbro Lokaludvalgs medlemmer er, qua vores beliggenhed, stærkest, men pga. sekretariatets beliggenhed og Kgs. Enghave Lokaludvalgs medlem i vores bestyrelse er forholdet til dette også præget af gensidig respekt og samarbejde.

Diverse

Bestyrelsen arbejder videre med deres projekter vedr. promovning af økologiske butikker på Vesterbro, samt deres oplæg til en sammenhængende grøn struktur gennem vesterbro og Sydhavn. Denne har indtil videre fundet vej til bydelsplanen for Vesterbro.

FORMIDLING, INFORMATION OG INVOLVERING

Vores hjemmeside er fortsat vores absolut vigtigste talerør. I 2009 var der gennemsnitligt 2.410 besøgende og 11.710 hits pr. måned. Antallet af besøgende er steget med 7% siden 2008, men hver besøgende foretager lige mange klik som i 2008. Hver måned blev der gennemsnitligt foretaget 1.189 downloads, hvilket er en stigning på 17%. Dette tal viser, at vi i større grad har forstået at udnytte dette vigtige talerør og gjort det nemmere for vores målgruppe at servicere sig selv.

På Naturværkstedet hjemmeside er trafikken også steget. Hver måned har vi ca. 440 besøg og 2.800 hits, hvilket er en stigning på henholdsvis 15% og 17%. En stigning, som vi tilskriver vores revidering af hjemmesiden i 2009, hvorefter den fremtrådte langt mere brugervenlig.

Vores kommunikationstrategi kan opdeles i følgende grupper:

- Den personlige, hvor vi enten selv indkalder og afholder møder med

relevante personer eller andre møder/fora, hvor vi deltager - enten som følge af en specifik sag eller simpelthen for at vise flaget og gøre opmærksom på os selv.

- Plakater som vi selv printer ifm. specifikke arrangementer/projekter og hænger op i udvalgte områder, jvf. aktualitet.
- Annoncer i Vesterbro Bladet og Kgs. Enghave Bladet, som begge er meget læste lokalaviser med stor gennemslagskraft.
- Artikler i selvsamme blade.
- Små paragraffer under "Det Sker" i selvsamme blade.
- Omtale, artikler og annoncering i samarbejdspartneres udgivelser, hjemmesider og/eller kalendere.
- Annoncering via offentlige aktivitetskalendere som fx. www.aok.dk
- Historier, billeder og annoncering via vores facebook-profil.

Vi har et tæt samarbejde med Vesterbro Lokal TV, som løbende følger vores arbejde og projekter. I 2009 udsendte de 3 udsendelser om henholdsvis aktiviteter på Sydhavnstippen og planteaktioner med børn. Derudover indledtes filmatiseringen af en udsendelserække om Naturskolen på Sydhavnstippen.

Vi fokuserer således på udvalgte lokale medier, men forsøger naturligvis løbende at "få hul igennem" til landsdækkende medier. I 2009 lykkedes det kun ifm. fåreudsætningen på Sydhavnstippen.

Status

Vi er tilfredse med vores formidling af vores viden og tilbud gennem de ovennævnte kanaler, men er fortsat opmærksom på, at vores vigtigste måde at formidle os og vores indsatsområde på er gennem deltagelse i eksisterende fora. Ved at være aktiv medspiller i bydelenes udvikling får vi mulighed for at sætte miljø-hensyn på dagsordenen.

I 2009 har der været mange mennesker tilknyttet vores arbejdsplads. Udover de fastansatte har der været tilknyttet en vikar for Naturvejlederen, en studentermedhjælp ifm Klima+ kampagnen, en studentermedhjælp til at

forestår evalueringen af Naturværkstedet og en ansat i løntilskud som projektleder på INFO POINT og en række mindre projekter.

Vi tilknytter ligeledes løbende eksterne personer til at forestå opgaver, som vi ikke selv har ekspertise til. Vi har således gjort brug af en journalist, en skuespiller, en arkitekt og en gartner ... for bare at nævne nogle.

Status

Vi er en meget lille arbejdsplads, som ikke kan tilbyde hverken tårnhøje lønninger, avancementsmuligheder eller lukrative aftrædelsesordninger. Ikke desto mindre har vi aldrig haft problemer med at skaffe eller fastholde arbejdskraft. Arbejdspladsen er til gengæld kendetegnet af et højt engagement og en meget høj grad af ansvarlighed over for kolleger og formål, samt en kultur som giver folk mulighed for at afprøve sig selv, deres vilde ideer, deres kolleger og alt sammen med muligheden for både fiasko eller succes. Vi arbejder ikke med nul-fejl, men med mennesker .. for mennesker.

Netværk

Det er en umulig opgave at beskrive vores netværk. Vi har en meget bred kontaktflade, både fagligt, kollegialt og socialt og vi anvender vores netværk til at blive bedre til vores arbejde, udvikle os personligt og inspirere samarbejdspartnere.

I kommunalt regi er vores vigtigste samarbejdspartnere naturligvis teknik og miljøforvaltningens mange fagcentre, som vi netværker med mht. både egentlige projekter og strategier og processer med betydning for bydelene.

I det daglige er kontakten ml. de andre MILJØPUNKTER stærk og udfordrende. Vi koordinerer vores indsats og udarbejder fælles projekter samt afstemmer meninger og holdninger. Sidst, men ikke mindst inspirerer vi hinanden. Samarbejdet sker både på det daglige uformelle plan, gennem formelle møder, gennem ledergruppens møder og via koordinations-gruppemøderne, hvor samtlige ansatte mødes og udveksler erfaringer.

Bestyrelsen i MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn består af ti personer, udpeget af ni forskellige organisationer på Vesterbro og i Sydhavn. Hver af disse personer repræsenterer et bagland, som MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn samarbejder med og som indgår i vores netværk. Dette bagland udgør et sted mellem 3.000 og 8.000 personer. Organisationerne repræsenterer selv et meget bredt udsnit af aktiviteterne i bydelene. Vi anvender organisationerne til at promovere MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn og vores arbejde.

Vores netværk er store og adskillige. Vi er derfor i stand til at finde de rigtige samarbejdspartnere i vores daglige arbejde, både som sparringspartnere, samarbejdspartnere eller som talerør for vores arbejde. Vi samarbejder med og deltager i så forskellige lokale fora som: Kulturhusenes årsmøder, VesterGror, Sidegaden, ByhaveNetværket, Opzoomerne på dansk, Økologisk Planteservice v. Jens Juhl, Københavns delebiler, Energitjenesten, skolerne, Vesterbro og Kgs. Enghave Lokaludvalg, By & Havn I/S, Grøn Sydhavn Naturgruppen, Det Grønne Knæ, Københavns Energitjeneste, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, diverse frivillige organisationer i Sydhavnen, Børnekulturstedet, diverse erhvervsdrivende, Settlementet, Billedskolen, Nikolaj Kirk, Red Barnet, SydhavnsCompagniet og mange flere. Listen kan fortsættes i det uendelige.

Status

MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn har været i stand til at udvide vores netværk efter behov. Vi har formået at balancere imellem frivillig hjælp og professionel assistance på en måde, som har betydet, at vores samarbejdsrelationer kan betegnes som meget gode og positive.

Samlede indsats i forhold til centerets overordnede mål

MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavns overordnede formål og mål er:

Formål:

- At sikre og synliggøre et kontinuerligt arbejde med miljømæssig, social, kulturel og økonomisk bæredygtighed i bydelen - både blandt organisationer, erhvervsliv, daginstitutioner og beboere.

Mål:

- Sikre sammenhæng mellem kommunalt miljøarbejde og lokale Agenda 21 aktiviteter.
- Medvirke til at sikre lokale demokratiske processer og principper.
- Medvirke til at udvikle det tværsektorielle samarbejde - både på lokalt og kommunalt plan.
- Sikre et fortsat fokus på bæredygtighed i bydelens organisationer, beboere, institutioner, foreninger og erhvervsliv.
- Tilvejebringe miljøredskaber til brug for bydelens aktører.

Det er bestyrelsens og personalets overbevisning, at MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn, med de allerede afsluttede, såvel som de igangværende aktiviteter opfylder det formål, som vi selv har defineret.

Vi har stadig ikke økonomisk mulighed for at gennemføre en ekstern evaluering af de sidste års indsats. Vi har derved kun vores egne evalueringer og vurderinger at støtte os til. Hvert projekt bliver løbende vurderet af både ansatte, formandskab og bestyrelse, ligesom vi modtager meninger, holdninger og forslag fra vores daglige samarbejdspartnere.

Vi anvender løbende multikriterie-vurderinger af vores arbejde, ligesom vi, i vores årscyklus, har indbygget en række medarbejderseminarer og temamøder, hvor arbejdet vurderes og tages op til revision. Vi anvender en cyklus til monitorering af vores arbejde: Mission - vision - ressourcer og vilkår - indsatsområder - mål - succeskriterier - erfaringer og opfølgning ... derpå genstartes cyklusen. Vi revurderes således konstant og ændrer metoder, indsatser, projekter, involverede og redskaber løbende.

Derudover er der naturligvis de tilbagevendende mandagsmøder (medarbejderne), bestyrelsesmøder samt møder med formandskabet, hvor arbejdet løbende diskuteres og vurderes.

Status

Det er vores vurdering, at MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavns samlede indsats i 2009, må betegnes som værende yderst tilfredsstillende.

Økonomi - 2009

Driftstilskud fra Københavns Kommune	kr.	1.390.509
Øvrige indtægter	kr.	564.271
Indtægter i alt	kr.	1.954.780
Lønudgifter	kr.	1.306.147
Øvrige personaleudgifter	kr.	65.838
Kontorholdsudgifter	kr.	137.841
Lokaleudgifter	kr.	136.847
Andre udgifter	kr.	29.101
Publikationer	kr.	1.058
Aktiviteter/projekter	kr.	345.894
Renteudgifter	kr.	8
Udgifter i alt	kr.	2.022.733
Årets resultat	kr.	-67.954
Overført fra 2007	kr.	108.041
Overført til dispositionsfonden pr. 1.1.2010	kr.	40.087

Ansatte og bestyrelse

Bestyrelsen består af:

- Tony Andersen, udpeget af VesterGror, formand
- Claus Andersen, udpeget af Agendaråd Sydhavn, næstformand
- Marianne Sølvé, udpeget af Vesterbro handelsforening, medlem af formandskabet
- Niels Vestergaard, udpeget af Vesterbro Lokaludvalg, medlem af formandskabet
- Thomas Warburg, udpeget af Vesterbro Lokaludvalg
- Helle Dahn, udpeget af Kgs. Enghave Lokaludvalg
- Fanny Pedersen, udpeget af Kultur Vesterbro
- Johs. Bertelsen, udpeget af Settlementet
- Lisbeth Wolfsberg Nielsen, udpeget af daginstitutionslederne på VB.
- Kasper Johansen (R), udpeget af Borgerrepræsentationen

Bestyrelsen mødes 4-6 gange om året, hvorimod møder i formandskabet afhænger af den aktuelle sagsbehandling. Der kan forekomme møder hver måned i formandskabet. Formandskabet består af formanden, næstformanden og to medlemmer udpeget af den samlede bestyrelse.

Det tilstræbes af formands- og næstformandsposten besættes af personer, der repræsenterer de to forskellige bydele.

Ansatte

Niels Birk
daglig leder
tlf 36 922 501
nb@miljopunkt-vsv.dk

Felix Becker
miljø- og naturvejleder
tlf. 36 922 503
fb@miljopunkt-vsv.dk

Katja Lange
miljømedarbejder
tlf. 36 922 502
kl@miljopunkt-vsv.dk

Kim Mose Thygesen
miljømedarbejder
tlf 36 922 504
kmt@miljopunkt-vsv.dk

Husk at besøge vores hjemmesider:

www.miljopunkt-vsv.dk
www.traestubben.com

MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn
c/o Vesterbro Demokratihus
Valdemarsgade 4, 1665 København V
tlf. 36 922 500
post@miljopunkt-vsv.dk

**“Der er ikke noget galt i at have det godt,
medens vi prøver at få det bedre”**

